

اثرات شبکه های اجتماعی بر ازدواج جوانان

زهره جبّاری^۱

منصوره اللهیاری^۲

چکیده

این مقاله به بررسی تأثیرات شبکه‌های اجتماعی بر فرآیند ازدواج جوانان می‌پردازد. شبکه‌های اجتماعی با تسهیل ارتباطات و تبادل اطلاعات، راه‌های جدیدی برای آشنایی و تعامل بین افراد مجرد ایجاد کرده‌اند. این پلتفرم‌ها می‌توانند در یافتن شریک زندگی، تبادل نظر در مورد مسائل مربوط به ازدواج و حتی مشاوره قبل و بعد از ازدواج نقش داشته باشند. با این حال، استفاده بیش از حد یا نادرست از شبکه‌های اجتماعی می‌تواند چالش‌هایی را نیز به همراه داشته باشد. ایجاد انتظارات غیرواقعی، مقایسه‌های اجتماعی، نگرانی در مورد حریم خصوصی و احتمال سوءتفاهم در ارتباطات آنلاین، از جمله این چالش‌ها هستند. مقاله همچنین به نقش شبکه‌های اجتماعی در شکل‌دهی به نگرش جوانان نسبت به ازدواج، معیارهای انتخاب همسر و انتظارات از روابط زناشویی اشاره می‌کند. در مجموع، شبکه‌های اجتماعی ابزاری دوگانه هستند که بسته به نحوه استفاده، می‌توانند هم فرصت‌هایی برای تسهیل و بهبود فرآیند ازدواج فراهم کنند و هم چالش‌هایی را برای جوانان در این مسیر ایجاد نمایند.

کلید واژه: شبکه های اجتماعی ، ازدواج جوانان ، آشنایی آنلاین ، کمالگرایی مجازی ، مقایسه اجتماعی ، اعتماد ، حریم خصوصی

۱. دکتری فقه و اصول.

۲. طلبه سطح ۲ حوزه علمیه الزهراء (سلام الله علیها) قروه (نویسنده مسئول)

allahyarimansore@gmail.com

مقدمه

در دنیای امروز، شبکه های اجتماعی به بخشی جدایی ناپذیر از زندگی روزمره افراد، به ویژه جوانان، تبدیل شده اند. این زیرساخت ها نحوه ارتباط، تعامل، و حتی شکل گیری روابط را دگرگون کرده اند. ازدواج، به عنوان یکی از مهمترین مراحل زندگی، از این دگرگونی ها مستثنی نبوده است. شبکه های اجتماعی با قابلیت های فراوان خود، هم فرصت ها و هم چالش هایی را پیش روی جوانانی قرار داده اند که قصد ازدواج دارند یا در دوران نامزدی و اوایل زندگی مشترک به سر می برند.

به دلایلی همچون: تغییر الگوی آشنایی و انتخاب همسر، تأثیر بر انتظارات و معیارهای ازدواج، ایجاد فرصت ها و چالش های جدید، اهمیت سلامت روان و روابط پایدار، رشد روزافزون استفاده از شبکه های اجتماعی پژوهش و بحث درباره این موضوع نه تنها ضروری، بلکه بسیار کاربردی است تا بتوانیم به جوانان کمک کنیم تا با آگاهی بیشتری وارد مسیر ازدواج شوند و از این ابزارهای قدرتمند به شیوه ای سالم و سازنده در زندگی مشترک خود استفاده کنند.

هدف اصلی از نوشتن این مقاله، شناخت و آگاهی بخشی، تبیین چالش ها و فرصت ها، ارائه راهکارها و توصیه ها، افزایش پایداری روابط می باشد و به طور خلاصه، این مقاله تلاش می کند تا با نگاهی علمی و تحلیلی، به درک بهتر پیچیدگی های ناشی از حضور شبکه های اجتماعی در زندگی جوانان و به خصوص در فرایند مهمی مانند ازدواج کمک کرده و راه را برای تصمیم گیری های آگاهانه تر هموار سازد.

این مقاله به بررسی جامع و عمیق تأثیرات شبکه های اجتماعی بر ازدواج جوانان می پردازد، با تمرکز بر جنبه های مثبت و منفی، چالش ها، فرصت ها، و ارائه راهکارهایی برای استفاده بهینه از این ابزارها در مسیر تشکیل خانواده.

مفاهیم

- **شبکه:** مجموعه‌ای از نقاط یا گره‌ها که به هم متصل شده‌اند و معمولاً برای انتقال اطلاعات یا ارتباطات به کار می‌روند.
- **اجتماعی:** مربوط به جامعه یا گروه‌های انسانی و تعاملات بین افراد در یک جامعه.
- **شبکه‌های اجتماعی:** زیر ساخت های آنلاین که به افراد امکان می‌دهند تا پروفایل ایجاد کنند، با دیگران ارتباط برقرار کنند، محتوا به اشتراک بگذارند و جامعهای مجازی بسازند؛ نمونه های برجسته شامل فیسبوک، اینستاگرام، توییتر، تلگرام، واتساپ، تیکتاک و ... می‌باشند.
- **ازدواج:** پیوند قانونی و اجتماعی بین دو نفر که معمولاً با هدف تشکیل خانواده و ایجاد زندگی مشترک صورت می‌گیرد.
- **جوانان:** افرادی که در سنین جوانی قرار دارند، معمولاً به گروه سنی بین نوجوانی و بزرگسالی اشاره دارد.
- **ازدواج جوانان:** مرحله‌ای از زندگی که افراد جوان (معمولاً در بازه سنی ۱۸ تا ۳۵ سال) تصمیم به تشکیل خانواده و ورود به زندگی مشترک می‌گیرند.

- **آشنایی:** فرآیند یا حالت شناخت و ارتباط با فرد یا موضوعی جدید.
- **آنلاین:** وضعیت یا حالتی که در آن فرد به اینترنت یا شبکه‌های کامپیوتری متصل است و می‌تواند به تبادل اطلاعات بپردازد.
- **آشنایی آنلاین:** فرآیند آشنایی و برقراری ارتباط عاطفی از طریق پلتفرم‌های آنلاین و شبکه‌های اجتماعی.
- **کمالگرایی:** تمایل به رسیدن به کمال یا ایده‌آل‌ها، به گونه‌ای که فرد خود را تحت فشار قرار می‌دهد تا به بالاترین سطح ممکن در هر زمینه‌ای دست یابد.
- **مجازی:** مربوط به دنیای دیجیتال یا اینترنت، جایی که تعاملات و فعالیت‌ها به صورت غیرحضور و از طریق فناوری انجام می‌شود.
- **کمالگرایی مجازی:** تمایل به ارائه تصویری ایده‌آل و بی نقص از خود در شبکه‌های اجتماعی، که می‌تواند با واقعیت تفاوت داشته باشد.
- **مقایسه:** عمل یا فرآیند بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های دو یا چند چیز، فرد یا مفهوم.
- **مقایسه اجتماعی:** فرآیند ارزیابی خود، دستاوردها، و روابط خود با دیگران، که در شبکه‌های اجتماعی به طور مداوم رخ می‌دهد.

- **اعتماد (معنای لغوی):** اعتقاد به صداقت، قابلیت اطمینان یا توانایی فرد یا چیزی در انجام عمل خاصی.
- **اعتماد (معنای اصطلاحی):** باور به صداقت، وفاداری، و قابلیت اطمینان طرف مقابل، که در روابط عاطفی و ازدواج از اهمیت حیاتی برخوردار است.
- **حریم:** فضایی که برای حفظ حریم خصوصی یا امنیت فردی در نظر گرفته می‌شود؛ به ویژه در زمینه‌های اجتماعی و حقوقی.
- **خصوصی:** مربوط به فرد یا موضوعی که عمومی نیست و فقط برای شخص خاصی یا گروهی خاص قابل دسترسی است.
- **حریم خصوصی:** حق افراد برای کنترل اطلاعات شخصی و ارتباطاتشان.

بخش پنجم: راهکارها و توصیه ها برای استفاده بهینه از شبکه

های اجتماعی در مسیر ازدواج

✚ برای بهره مندی از فرصت ها و اجتناب از دام های شبکه های اجتماعی در مسیر ازدواج، لازم است رویکردی آگاهانه و متعادل اتخاذ شود.

۱. راهکارهای فردی

- واقع بین باشید و از کمال گرایی مجازی پرهیز کنید: به یاد داشته باشید که پروفایل های شبکه های اجتماعی تصویر کاملی از واقعیت نیستند. تمرکز بر شناخت واقعی فرد از طریق گفتگوهای عمیق و ملاقات های حضوری داشته باشید.
- صداقت و شفافیت را در اولویت قرار دهید: در ارائه اطلاعات و بیان احساسات خود صادق باشید. از ایجاد هویت مجازی غیرواقعی پرهیز کنید.
- حریم خصوصی خود را مدیریت کنید: قبل از اشتراک گذاری هرگونه اطلاعات شخصی یا خصوصی، به عواقب احتمالی آن فکر کنید و از تنظیمات حریم خصوصی استفاده کنید.
- اعتماد را تدریجی بسازید: اعتماد در هر رابطه ای، به ویژه در روابط پیش از ازدواج، بسیار مهم است. اجازه دهید اعتماد به تدریج و بر اساس شناخت واقعی و رفتار طرف مقابل شکل گیرد، نه صرفاً بر اساس اطلاعات آنلاین.

○ مهارت‌های ارتباطی غیرکلامی را تقویت کنید: برقراری ارتباط مؤثر تنها به پیام‌های متنی محدود نمی‌شود. برای درک بهتر طرف مقابل، به ملاقات‌های حضوری و گفتگوهای صوتی اهمیت دهید.

○ از مقایسه خود و رابطه‌تان با دیگران اجتناب کنید: هر رابطه‌ای منحصر به فرد است. به جای مقایسه، بر تقویت و بهبود رابطه خود تمرکز کنید.

○ مراقب سوءاستفاده و فریب باشید: نسبت به اطلاعات مشکوک و رفتارهای غیرعادی هوشیار باشید و در صورت لزوم، ارتباط را قطع کنید.

۲. راهکارهای زوجی

○ قوانین مشترکی برای استفاده از شبکه‌های اجتماعی وضع کنید: در مورد حریم خصوصی، اشتراک‌گذاری اطلاعات، و نحوه تعامل با دیگران در شبکه‌های اجتماعی با شریک زندگی خود به توافق برسید.

○ اولویت را به تعاملات حضوری بدهید: هرچند شبکه‌های اجتماعی برای حفظ ارتباط مفیدند، اما نباید جایگزین تعاملات حضوری و عمیق شوند.

○ با همسر خود در مورد احساسات و نگرانی هایتان صحبت کنید: اگر در

مورد فعالیت‌های همسران در شبکه های اجتماعی دچار سوءتفاهم یا نگرانی

شدید، به جای سرزنش، با او صحبت کنید و نگرانی خود را با صداقت بیان

نمایید.

○ از شبکه های اجتماعی به عنوان ابزاری برای یادگیری و رشد متقابل

استفاده کنید: اطلاعات مفید، نکات آموزشی، و تجربه های مثبت را با هم به

اشتراک بگذارید.

○ به حریم خصوصی همسر خود احترام بگذارید: از بررسی مخفیانه پروفایل

یا پیام های همسر خود بپرهیزید، مگر اینکه توافق خاصی در این زمینه داشته

باشید.

۳. نقش خانواده و جامعه

آموزش سواد رسانه ای به جوانان: نهادهای آموزشی و خانواده ها باید جوانان را در مورد نحوه استفاده مسئولانه و ایمن از شبکه های اجتماعی آموزش دهند.

ترویج فرهنگ صداقت و شفافیت: جامعه باید به سمت ترویج ارزش هایی مانند صداقت، شفافیت و احترام به حریم خصوصی در فضای مجازی حرکت کند.

مشاوره پیش از ازدواج: مشاوران خانواده می توانند به زوج ها در مورد مدیریت انتظارات، حل تعارضات، و استفاده صحیح از فناوری در دوران نامزدی و زندگی مشترک یاری رسانند.

نتیجه گیری

شبکه های اجتماعی ابزاری قدرتمند و فراگیر هستند که تأثیرات عمیقی بر جنبه های مختلف زندگی جوانان، از جمله فرآیند آشنایی، شکل گیری روابط، و در نهایت ازدواج، میگذارند. این پلتفرم ها فرصت های بی نظیری برای دسترسی به اطلاعات، گسترش دایره ارتباطات، و حفظ صمیمیت فراهم می کنند. با این حال، چالش های متعددی از قبیل ارائه تصویر غیرواقعی، افزایش حسادت، نگرانی های مربوط به حریم خصوصی، و سوءاستفاده نیز در کمین هستند. کلید بهره مندی از این ابزارها در مسیر ازدواج، اتخاذ رویکردی آگاهانه، متعادل، و مسئولانه است. درک ماهیت شبکه های اجتماعی، اولویت دادن به صداقت و شفافیت، تقویت مهارت های ارتباطی غیرکلامی، و مدیریت صحیح حریم خصوصی، از جمله مهمترین گام هایی هستند که جوانان باید برای ساختن روابط سالم و پایدار بردارند. همچنین، نقش خانواده ها و جامعه در آموزش سواد رسانه ای و ترویج فرهنگ استفاده صحیح از فناوری، نقشی حیاتی در هدایت جوانان به سوی ازدواجی موفق و رضایت بخش ایفا می کند. در نهایت، شبکه های اجتماعی می توانند ابزاری در خدمت تحکیم روابط باشند، به شرطی که با خرد، آگاهی، و درک عمیق از ظرایف انسانی مورد استفاده قرار گیرند.

فهرست

۱. سایت journals.iau.ir
۲. سایت ensani.ir
۳. سایت sid.ir
۴. سایت civilica.com
۵. پایگاه داده علمی [Google Scholar](https://scholar.google.com)
۶. پایگاه داده علمی [PubMed](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov)
۷. پایگاه داده علمی [Scopus](https://scopus.com)